

Metaal Kathedraal

Stichting Cie Wordt Vervolg

Gevraagd subsidiebedrag: € 280.000 per jaar

Cultuurnota 2017-2020: € 110.913 per jaar

Samenvatting aanvraag

Metaal Kathedraal is een innovatieve en ideologische broedplaats die de verhouding tussen mens en natuur centraal stelt, en die vanuit de kunsten het evenwicht tussen mens en natuur wil herstellen. De organisatie is een initiatief van Maureen Baas en is gevestigd in een voormalige kerk in Leidsche Rijn. Met haar programmering daagt de organisatie het publiek uit samen een toekomst te ontwerpen op basis van sociale, ecologische en culturele gelijkheid, met kunst als uitgangspunt. Tot haar publiek rekent ze zowel de inwoners Leidsche Rijn, met name Rijnvliet, als een algemeen (regionaal en landelijk) kunstpubliek. De organisatie heeft een laboratoriumfunctie en hanteert een cross-sectorale aanpak waarbij het publiek tot deelnemer wordt gemaakt.

In de periode 2021-2024 zet de organisatie vijf programmalijnen uit die worden uitgevoerd in samenwerking met gerenommeerde kunstenaars. De kunstenaars van de verschillende programmalijnen vormen samen de Metaal Kathedraal-Kunstraad. De eerste twee jaar richt de organisatie zich op verkennen en onderzoeken, in 2023 en 2024 op het presenteren en verdiepen van de uitgangspunten. Naast activiteiten op diverse zondagen in het jaar, organiseert Metaal Kathedraal in 2022 en 2024 een drie weken durende biënnale met landelijke uitstraling waarin alle activiteiten van de organisatie samenkomen.

Advies

Artistieke kwaliteit

De commissie onderschrijft de unieke signatuur van Metaal Kathedraal, en ziet de enorme bevoegenheid van de organisatie terug in de aanvraag. Ze vindt de plannen echter onvoldoende overtuigend en vertrouwenwekkend uitgewerkt om positief te kunnen oordelen over de artistieke kwaliteit. De missie van de organisatie is helder en de commissie waardeert de discipline- en sector-overstijgende aanpak op het gebied van ecologie, kunst, mens en stadsontwikkeling. Volgens de commissie is de aanvraag echter te utopisch ingestoken en ontbreekt het met betrekking tot de beoogde resultaten aan realiteitszin. De commissie ziet zeker potentie in de laboratoriumfunctie van Metaal Kathedraal, waarbij sectoren, bloedgroepen en kennisdomeinen met elkaar in contact kunnen worden gebracht. Ze twijfelt echter aan de wijze waarop de organisatie dit wil realiseren. Het artistiek leiderschap lijkt in de organisatorische opzet deels te worden gedecentraliseerd. Daardoor komt er veel artistiek-inhoudelijke verantwoordelijkheid te liggen bij de deelnemende kunstenaars. De commissie erkent weliswaar de artistieke kwaliteit van het werk en de reputatie van deze kunstenaars, maar mist in de aanvraag vanuit deze makers een intrinsieke motivatie en bespiegeling op de locatie en artistieke uitdagingen binnen de programmalijnen. Een overtuigende toelichting op hun relevantie, praktijk en kennis in relatie tot de plannen in deze aanvraag ontbreekt nagenoeg, evenals een nadere concretisering van hun rol in de Kunstraad. Naast een heldere rolverdeling tussen de artistieke leiding en de artistiek aanjager, mist de commissie ook samenhang tussen de verschillende programmalijnen en een overkoepelende artistieke visie. Voorts twijfelt de commissie of de organisatie in staat is een actieve community op te bouwen, gezien het beperkte publieksbereik van de huidige activiteiten, het bescheiden aantal (eigen) publieke evenementen en het ontbreken van een analyse van de huidige en toekomstige bewoners van Rijnvliet in de plannen. De ideeën voor de biënnale vindt de commissie interessant, en ze ziet dat hier diverse programmalijnen organisch kunnen samenkomen. De opzet en schaalgrootte van een evenement van drie weken vindt ze, gezien de huidige positie van de organisatie en de behaalde resultaten, echter onvoldoende realistisch.

Zakelijke kwaliteit

Metaal Kathedraal toont in de aanvraag de ambitie en wil om fors te groeien. De commissie vindt dat een kritische blik op de huidige organisatiestructuur daaraan vooraf moet gaan. Ze meent dat de organisatie tot op heden te sterk op één persoon heeft geleund, zowel artistiek als zakelijk. Dat er momenteel vacatures open staan voor cruciale functies als een zakelijk leider en een community-manager wekt in dat licht bij de commissie onvoldoende vertrouwen in het stevige organisatorisch fundament dat nodig is om de groeiambities waar te maken. Een sturende zakelijke leiding en het opbouwen van een gemeenschap en goede relatie met de wijk zijn immers van vitaal belang voor de realisatie van het activiteitenplan van Metaal Kathedraal. Verder vindt de commissie de hoogte van de begroting niet in verhouding staan tot het aannemelijke (directe) bereik van de activiteiten, en mist ze een verhelderende specificatie en toelichting op de weinig inzichtelijk opgezette begroting. De relatie tussen de holding, commerciële BV en de stichting wordt bovendien wel benoemd, maar dit is volgens de commissie niet transparant genoeg uiteengezet om antwoord te geven op de vele vragen die deze relatie oproept. De commissie had

bijvoorbeeld graag een geconsolideerde jaarrekening gezien om hier meer inzicht in te krijgen. Voorts is de huidige marketingstrategie volgens de commissie te summier en te traditioneel ingestoken, terwijl op het gebied van het activeren van wijkbewoners en het vergroten van het publieksbereik juist grote stappen moeten worden gezet. De commissie vindt het interessant dat de organisatie het publiek als deelnemer ziet, maar is van mening dat de aanvraag te weinig aanknopingspunten biedt om in deze relevante participatie te vertrouwen. Dat de naleving van de Code Diversiteit en Inclusie en de Governance Code Cultuur in de aanvraag slechts minimaal aan bod komen, baart de commissie zorgen over het belang dat hieraan wordt gehecht.

Op grond van bovenstaande concludeert de commissie dat de organisatie nog een kwaliteitsslag te maken heeft in zowel de zakelijke als artistieke planvorming en presentatie. Het wrekt zich onder meer dat de functie van zakelijk leider in deze cruciale aanvraagperiode vacant is. Hoewel de commissie overtuigd is van het belang voor Utrecht van een laboratoriumfunctie zoals Metaal Kathedraal die op deze unieke locatie in potentie kan vervullen, beoordeelt ze voorgelegde plannen van de organisatie als te prematuur om op basis daarvan positief te kunnen adviseren over meerjarige ondersteuning vanuit de Cultuurnota.

Conclusie: niet subsidiabel